

ОЦІНКА ВЛАСТИВОСТЕЙ ЕДАФОТОПУ ПІД ДУБОМ МАКСИМА ЗАЛІЗНЯКА

Распопін Є.С., гр. 206-22м-01

Науковий керівник – канд. с.-г. наук, доц. **Ю.М. Біла**
Державний біотехнологічний університет

Перлиною Середнього Наддніпров'я є пам'ятка природи національного значення, реліктовий, наповнений героїчною історією лісовий масив Холодний Яр, що містить близько 150 різноманітних об'єктів – дерева, джерела, кургани, городища, монастирі. Найдавнішим і найвідомішим серед них є тисячолітній Дуб Максима Залізняка, розташований у Національному історико-культурному заповіднику «Чигирин». Дерево названо на честь гайдамаки, ватажка національно-визвольного повстання Коліївщини Максима Залізняка. За легендами, під наметом Дуба відпочивали керівники повстанських загонів С. Наливайко, П. Павлюк, Б. Хмельницький, С. Неживий, а також найвідоміший український поет Т. Шевченко.

Наразі Дуб Максима Залізняка в Україні є чи не найстарішим деревом (вік – понад 1000 років, висота – 30 м, діаметр – 9,0 м), а в Європі складає десятку найдавніших дерев. Дуб визнано переможцем Всеукраїнського конкурсу «Національне дерево України» у номінації «Меморіальне дерево України». Цілком зрозуміло, що стан цього «поважного» дерева з часом погіршується унаслідок низки причин, у т.ч. через його розташування на схилі яру. Підтримувати життєздатність тисячолітнього дерева є вкрай складним завданням. Задля цього Національно-історико культурний заповідник «Чигирин» залучає фахівців з наукових і науково-дослідних установ України та закордону.

Одним із факторів, що визначає життєдіяльність Дуба є якість ґрунтового покриву, який представлений сірим лісовим ґрунтом на лесових породах, що й став об'єктом нашого дослідження. Ґрунт незасолений, характеризується слабо кислою реакцією середовища, високим вмістом рухомих сполук Фосфору, обмінного K^+ та середнім Ca^{2+} й Mg^{2+} за низької забезпеченості рухомими сполуками N. Зважаючи на результати аналітичних досліджень, доцільне застосування препаратів, що містять N, наприклад, Біогумусу, Гумату Калію, які до того ж виявляють антистресову дію, містять вітаміни, а також комплексного мікробіологічного препарату Байкал ЕМ. Запропоновані заходи сприятимуть підтриманню життєздатності Національного меморіального дерева України – Дуба Максима Залізняка.